

[תוכן זה הוא חלק מרב-שיח. לחצו כאן לדיון המלא](#)

רות דגן

מחלקת איכות סביבה ושינוי אקלים,
הרצוג פוקס נאמן, עורכי דין

רותם ארנייך

מחלקת איכות סביבה ושינוי אקלים,
הרצוג פוקס נאמן, עורכי דין

דיווח תאגידי בנושאי איכות סביבה – האם ראוי להרחיב את חובת הדיווח?

7 באוגוסט, 2011

גיליון סתיו 2011 / כרך 2(3)

דיווח תאגידי בנושאי איכות סביבה הולך ותופס מקום מרכזי בזירה העסקית העולמית – בין אם מכוח חובה שבדין ובין אם כמהלך וולונטרי מצד חברות המבקשות לשפר את תדמיתן ואת מיקומן התחרותי. אף על פי שקיים מאז ומעולם קושי מובנה בזיהוי, באפיון ובכימות סיכונים סביבתיים, הכלים המקצועיים העומדים כיום לרשותם של תאגידים לצורך זה טובים מאי פעם. במקביל, עומדים לרשותו של הציבור מנגנוני שקיפות ומאגרי מידע המאפשרים גישה לנתונים והצלבתם לשם העברת ביקורת על התאגידים המדווחים.

דו"ח קיימות 2009

אחריות חברתית סביבתית וכלכלית

דו"ח אחריות תאגידית – בשנים האחרונות גוברת מגמת פרסום דו"חות אלו על-ידי החברות הגדולות במשק בדיון הישראלי, לצד ההרחבה הניכרת בהיקף אחריותם של תאגידים ומנהלים לנזקים סביבתיים, חובת הדיווח בנושאי סביבה הולכת ותופסת מקום כחובה עצמאית של התאגיד על פי חוק – הן כלפי הרשויות המפקחות הן כלפי ציבור בעלי העניין. חוק אוויר נקי התשס"ח – 2008, שנכנס לתוקף בינואר השנה, הוא דוגמה מובהקת לכך. החוק קובע חובת דיווח על אודות נתוני פליטות לאוויר וניטורן, ולצד החובה קבועות סנקציות מנהליות ופליליות מחמירות בגין הפרתן. סנקציות אלה חלות על התאגיד ועל מנהליו באופן אישי. נוסף על כך, מחזק חוק אוויר נקי את מעמדו של הציבור באמצעות מנגנוני שקיפות ושיתוף בתהליכי מתן היתר פליטה למקורות פליטה משמעותיים.

חוק אוויר נקי הוא במובנים רבים מודל לחיקה הסביבתית החדשה. גם חוקים מוצעים חדשים, המצויים כיום בשלבי חקיקה שונים, קובעים מנגנוני דיווח רחבים, לרבות מאגרי מידע ממוחשבים ונגישים לציבור הרחב. אחד המרכזיים שבהם הוא תזכיר חוק שיקום קרקעות מזוהמות, שבמסגרתו מתוכננת, בין היתר, הקמתו של מרשם קרקעות מזוהמות פומבי.

במקביל להוראותיהם של חוקים מסוימים, תוקן באופן רוחבי מנגנון הנגישות למידע סביבתי, באמצעות תקנות חופש המידע (העמדת מידע על איכות הסביבה לעיון הציבור, התשס"ט – 2009). תקנות אלה נכנסו לתוקף בספטמבר 2010 ויצרו חובה על כל רשות ציבורית להעמיד לעיון הציבור מידע נרחב בנושאים סביבתיים מגוונים, לרבות מידע על אודות מפגעים סביבתיים אפשריים, אף אם בפועל הפליטה או תוצאות המדידה אינן עולות על המותר.

באמצעות מאגרי מידע אינטרנטיים אלה, נחשף הציבור למידע סביבתי אמין, מדויק ומקצועי, לרבות זיהוי מקורות הפליטה עצמם. בהמשך ישיר למגמה זו, צפוי שתתפתח בשנים הקרובות חקיקה נוספת בתחום הדיווח הסביבתי – חוק ה-PRTR (Pollutant Release and Transfer Register), שבדומה לקיים באירופה, יחייב מפעלים בארץ לדווח מדי שנה לתוך מאגר ממוחשב, על פליטות לסביבה ועל שינוע חומרים מסוכנים. יש כמובן לזכור כי האמור מתווסף לחובה הרחבה המוטלת כיום על חברות ציבוריות לדיווח בנוגע לסיכונים סביבתיים בפעילותן – בעקבות תיקון רחב לתקנות ניירות ערך שנכנס לתוקף בתחילת השנה, וכן לחובתן של חברות ממשלתיות להגיש דו"חות קיימות סביבתית על בסיס שנתי.

דוח אחריות תאגידית בישראל 2009

יזם

אבטביץ חותם

נשר מפעלי מלט ישראליים
דוח אחריות תאגידית | 2008

דו"ח אחריות תאגידית מוטורולה ישראל 2008-2009

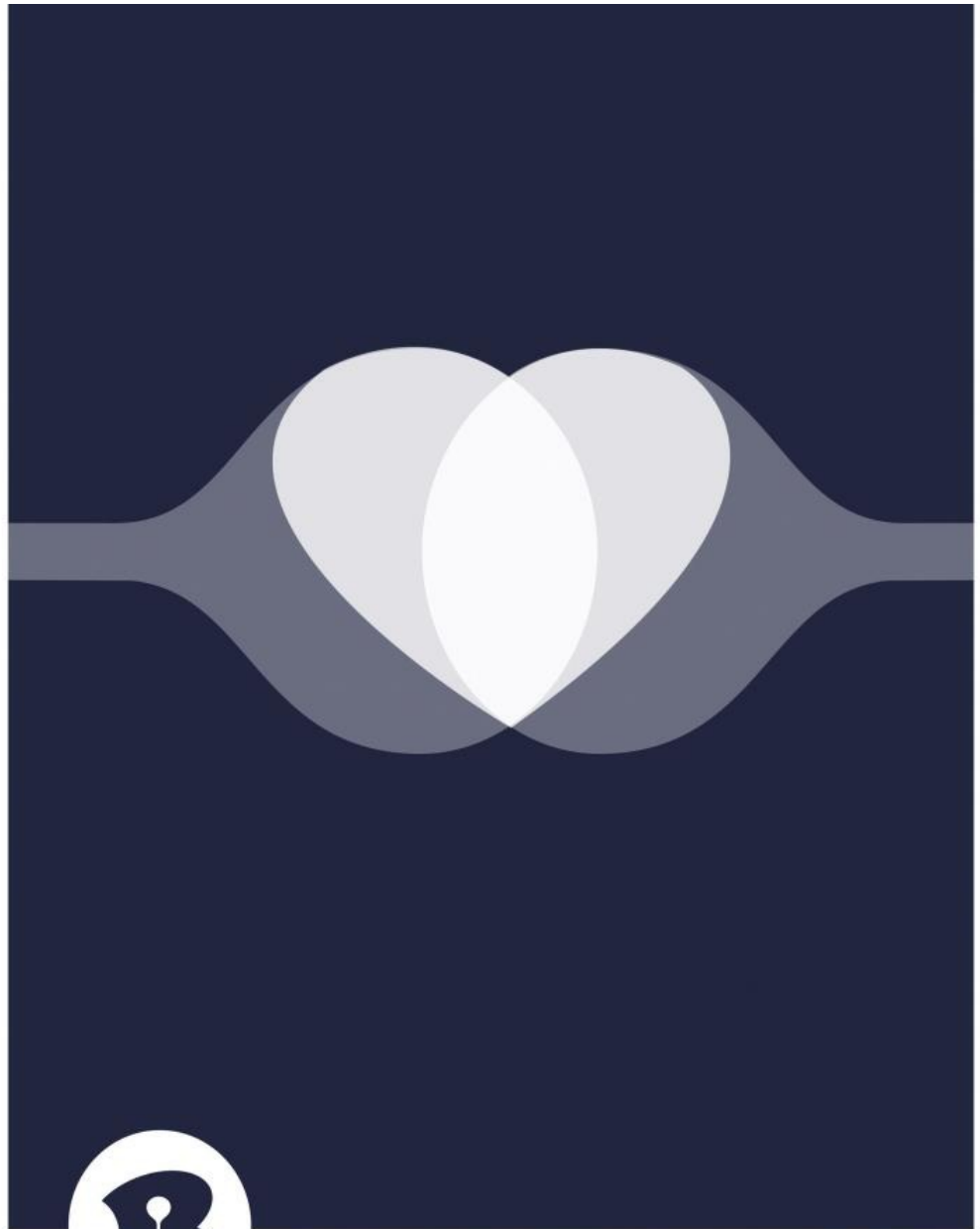

דוח
אחריות
תאגידית
אינטל ישראל 2009

intel Sponsors of Tomorrow.

דוח זה הודפס על גבי נייר ממוחזר מסוג ספלנדורג'ל מושלג בעל תוחלת חיים ארוכה, חל ניטרלי, עשוי מכותנה וסיבים משניים נבחרים, מחומרים גטולי כלור. היעדר מתכות כבדות ונלקח מיער בפיקוח

RECYCLED ECONOMY

בזק. הכי טוב בבית

דו"ח אחריות תאגידית 2010

רז"חות אחריות תאגידית

נשאלת השאלה, אם לצד חובת דיווח נרחבת זו, ראוי ונכון לחייב תאגידים גם בפרסום דו"ח אחריות סביבתית שנתי – פרסום שעד היום היה בגדר וולונטרי.

מהמתואר לעיל מתקבלת התמונה כי אנו צועדים בבטחה לקראת הרחבה גוברת והולכת של חובת הדיווח החלה על תאגידים על פי דין בנושאי איכות סביבה. לצד חובה זו עומדות סנקציות פליליות כבדות משקל לתאגיד ולמנהליו, בדומה לסנקציות הקיימות בדין בגין הפרה הלכה למעשה של איסורים על גרימת מטרדים ונזקים לסביבה. עלינו לתת את הדעת לא רק למשמעויות של היקף החובה המוטלת על תאגידים בהקשר זה, אלא גם לשאלה אם דיווח בהיקפים כאלה משרת את הציבור הרחב ומשיג את מטרתו. דומה שאין ויכוח כי על מידע סביבתי להיות מסוג שהציבור יכול להבין ואף לבקר. על כן יש להתנהל בזהירות ולהימנע ממצב של עודף מידע סביבתי, שלא ניתן לעשות בו שימוש מושכל, ובייחוד ממצבים שמנגנוני הדיווח השונים בהם אינם מסונכרנים ומציגים מידע חופף בחלקו, בתצורות שונות ומזוויות שונות. איזון ומידתיות בהיקפי חובת הדיווח חשובים גם בשל הצורך בפיקוח ובבקרה יעילים על איכות ועל אמינות המידע המדווח.

איזון ומידתיות כאלה אף חשובים כדי להותיר לכוחות השוק לעשות את שלהם בהקשר זה. כאשר קיים "מרווח פעולה וולונטרי" ישנו מקום לתאגידים המעוניינים לשים דגש מיוחד על ביצועיים סביבתיים לעשות כן, בין היתר באמצעות פרסום דו"חות אחריות סביבתית וולונטריים. אם הציבור – לקוחות, משקיעים, בעלי מניות – יעניק לדו"חות אלה חשיבות ויעריך אותם כמועילים, הרי שהדבר יבוא לידי ביטוי במיקום התחרותי של התאגידים המדווחים ובשוויים בשוק.